

European Language Resource Coordination

Connecting Europe Facility

Riksarkivet

Den svenska statens arbete med att främja öppna data

- Vad ingår i Riksarkivets uppdrag?

2018-05-23

Vem är jag?

- Monika Jansson, utredare och arkivarie
- Har arbetat hos Riksarkivet i snart 2 år
- Har arbetat med utredande och strategiska frågor som rör arkiv i drygt 17 år
- Tillhör Riksarkivets avdelning för offentlig informationshantering (OFI)
- Tillhör projektet Öppna data och PSI till 20 % av min tid

Jag vill idag berätta om

- Vad är öppna data och vad är vidareutnyttjande av handlingar?
- Riksarkivets uppdrag
 - Vad består det av?
 - Hur genomför vi det?
 - Vilka deltar i utförandet av uppdraget?
- Vad händer efter Riksarkivets uppdrag?

Vidareutnyttjande av handling och öppna data

- **Vidareutnyttjande av handling (PSI-data)**
 - allmänna handlingar som vanligen kan vidareutnyttjas elektroniskt
 - för att ta del av dem kan man behöva
 - betala en avgift, t.ex. enligt avgiftsförordningen
 - acceptera villkor (ska vara icke-diskriminerande)
- **Öppna data** kan man vidareutnyttja utan att betala en avgift eller acceptera en annan motprestation än att ange källan. Kan vara allmän handling eller annan data.

Vad är Riksarkivets uppdrag?

Främja statliga myndigheters arbete att tillgängliggöra data för vidareutnyttjande

- Samla och publicera information om statliga myndigheters PSI-förteckningar
- Stimulera myndigheter att publicera öppna data enligt gemensamma riktlinjer
- Förvalta och utveckla webbportalen [öpnadata.se](http://opnadata.se)
- Förvalta webbhandledningen vidareutnyttjande.se
- Ge stöd till enskilda att hitta var i statsförvaltningen data finns och bistå enskilda i kontakter med myndigheter

Uppdraget gäller från den 1 juli 2016 till och med den 31 augusti i år. Vi ska slutredovisa uppdraget senast den 30 september.

Regeringens mål

- Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter
- Delmål:
 - En öppnare förvaltning som stödjer innovation och tillväxt
 - Att möjliggöra ett effektivt vidareutnyttjande av offentlig information för att underlätta framväxten av en informationsmarknad och för att bidra till att stärka människors självstyre och utövande av medborgerliga rättigheter
 - Myndigheter bör sträva mot öppna data såväl mellan varandra som till enskilda

Fler syften med uppdraget

- Samordna arbetet med öppna data med framtagandet av gemensamma riktlinjer om PSI-förteckningar
 - dvs förteckning över handlingar som vanligen kan vidareutnyttjas elektroniskt
- Samordna arbetet med webbportalen och vägledningen

Vi som arbetar med uppdraget

Projektgrupp

- Projektledare Sanja Halling (100 %)
- Kommunikatör Catarina Zamore (100 %)
- Webbdesigner Susanne Danelius (100 %)
- Utredare, arkivarie Monika Jansson (jag) (20 %)
- Utredare, jurist Martin Pålsson (10 %)

Vi samverkar med

- en extern referensgrupp med deltagare från olika statliga myndigheter och Regeringskansliet
- Lantmäteriet mfl om beständiga identifierare

Vi har gett i uppdrag åt

- MetaSolutions AB att sköta driften av webbportalen
- jurist Daniel Westman att se över juridiska frågor i vägledningen, och där särskilt frågor som rör Dataskyddsförordningen (DSF, GDPR)
- SIS, Swedish Standards Institute, avseende översättning och termer i den svenska anpassningen av EU-metadastandarden DCAT-AP

Vad har vi gjort?

- Vidareutvecklat den nationella portalen opnadata.se
 - Så att den är enklare att orientera sig i och förstå
- Uppdaterat vägledningen och flyttat till den till portalen
 - Där de som vill leverera och de som vill använda data får råd
- Skapat en blogg med nyheter om vårt arbete m.m.
- Tagit fram olika rapporter, bland annat om s.k. PSI-förteckningar
 - Delrapport till regeringen, https://opnadata.se/wp-content/uploads/2017/12/Delrapport_Riksarkivet_170908.pdf
 - Förstudie om PSI-förteckningar, https://opnadata.se/wp-content/uploads/2017/06/Riksarkivets_forstudie_om_PSI.pdf
 - Utvecklingsplan över webbplatserna, <https://opnadata.se/wp-content/uploads/2017/08/Utvecklingsplan-%C3%B6ver-webbplatserna.pdf>

PSI-lagen

Syftet med lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen är att

- främja utvecklingen av en informationsmarknad genom att underlätta enskildas användning av handlingar som tillhandahålls av myndigheter.
- myndigheter ska publicera en förteckning över vilka typer av handlingar som vanligen kan tillhandahållas elektroniskt för vidareutnyttjande

PSI-förteckningar ska...

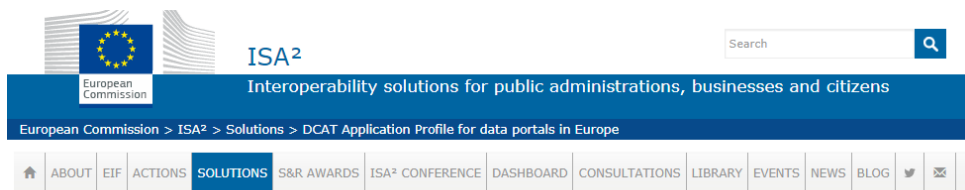
- upprättas hos alla myndigheter
- innehålla uppgifter om handlingar som vanligen kan vidareutnyttjas elektroniskt
- innehålla uppgifter om eventuella avgifter och villkor
- publiceras
- kunna lämnas ut elektroniskt och utan avgift

PSI-förteckningar...

- innehåller metadata om datakällor (datamängder/allmänna handlingar)
- bör kunna skördas till portalen öppnadata.se
- bör göras med stöd av metadatastandarden DCAT-AP (vara maskinläsbar och följa EU-standarderna)
- innehåller alltså, liksom portalen öppnadata.se, information om datakällor och eventuellt länkar till dem
 - Själva informationen, de handlingar som vanligen kan vidareutnyttjas elektroniskt, finns kvar hos respektive myndighet

DCAT-AP

- metadataspecifikation som rekommenderas av EU för att beskriva de datamängder, handlingar som vanligen kan vidareutnyttjas
- I samarbete med SIS tar vi fram en nationell anpassning utifrån PSI-lagens krav på vad PSI-förteckningen ska innehålla

The screenshot shows the top part of the ISA² website. It features the European Commission logo on the left, the text 'ISA²' in the center, and a search bar on the right. Below this is a blue navigation bar with the text 'Interoperability solutions for public administrations, businesses and citizens'. A breadcrumb trail reads 'European Commission > ISA² > Solutions > DCAT Application Profile for data portals in Europe'. At the bottom of the navigation bar is a menu with items: HOME, ABOUT, EIF, ACTIONS, SOLUTIONS (highlighted), S&R AWARDS, ISA² CONFERENCE, DASHBOARD, CONSULTATIONS, LIBRARY, EVENTS, NEWS, BLOG, and social media icons for Twitter and Facebook.

DCAT Application Profile for data portals in Europe

Metadata standard

When is this solution for you?

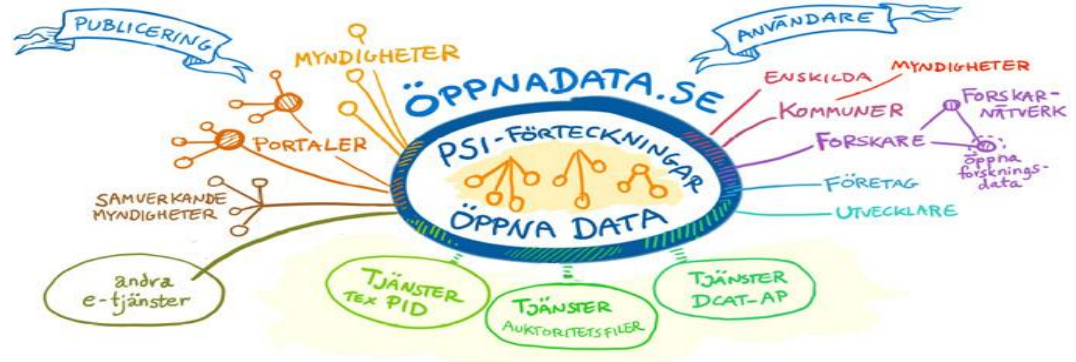
You work in the area of government **metadata management** and want to check up on and possibly **reuse semantic assets** (metadata and/or reference data), or understand semantic interoperability requirements and tools. You are looking for lessons learnt and case studies. You want to **share your own semantic assets**.

What can we offer you?

The DCAT Application Profile for data portals (DCAT-AP) provides a **common specification** for **describing public sector datasets** in Europe to enable the exchange of descriptions of datasets among data portals.

Öppnadata.se

- Portal
- Vägledning
- Blogg

Den nationella dataportalen för öppna data och PSI

Sök efter datamängder:

Miljö

Ekonomi och finans

Utbildning, kultur och sport

Regioner och städer

Jordbruk, fiske, skogsbruk
och livsmedel

Regeringen och den
offentliga sektorn

Hälsa

Energi

Rättvisa, rättsliga system och
allmän säkerhet

Befolkning och samhälle

Internationella frågor

Vetenskap och teknik

Transport

Ladda ned all metadata

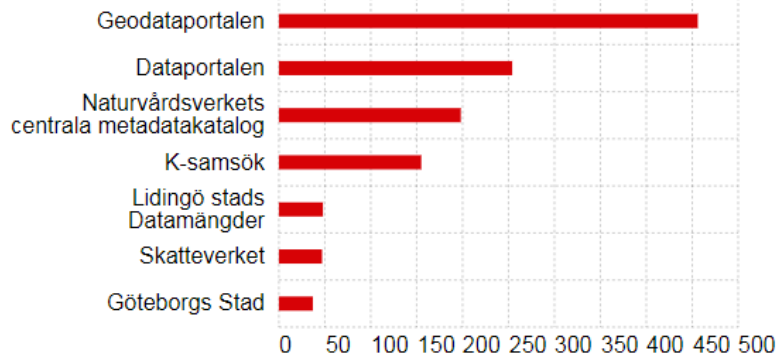
Syns inte dina
datamängder här?

Registrera dem
på registrera.oppnadata.se och följ
vår [steg-för-steg guide](#) för att komma
igång.

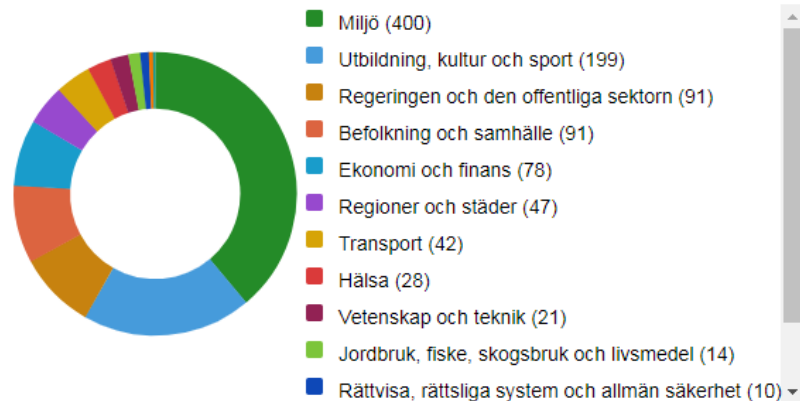
*Ingångssidan till portalen,
vägledningen och bloggen*

Datamängder i portalen

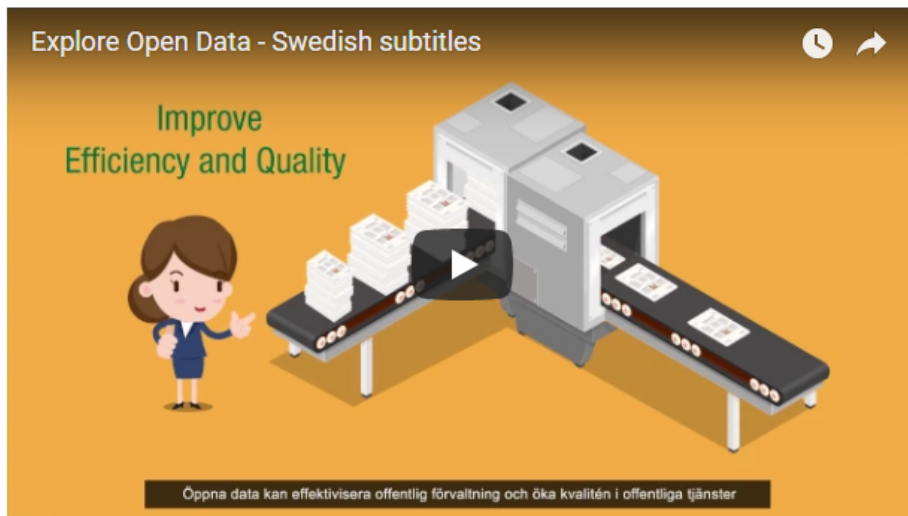
Topp 7 uppladdare av datamängder

Fördelning av datamängder över kategorier

Läromoduler från EU – nu översatta till svenska

Europeiska dataportalen eLearning-program

Den europeiska dataportalen har tagit fram ett eLearning-program om öppna data med 16 kortmoduler. Modulerna passar alla nivåer från nybörjare till experter.

[Klicka här för att läsa vidare](#)

Vi arbetar också med

- Hack for Sweden, som aktiv deltagare
 - I år har vi sett till att all data kan läggas upp så att den kan nås genom den nationella portalen
- Beständiga identifierare, länkar

Sätt att tillgängliggöra handlingar

- Publicera handlingar (informationen i sig)
 - så att information om handlingarna kan skördas till en webbportal såsom [öpnadata.se](https://opnadata.se)
 - på myndighetens webbsidor
- Elektroniskt efter begäran om utlämnande
- Analogt (t.ex. på papper) efter begäran om utlämnande

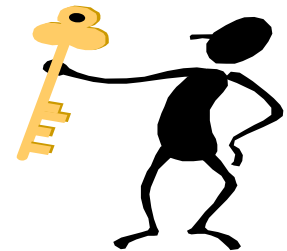
Det finns inget lagkrav på elektroniskt utlämnade av handlingar.

Varför uppdraget hamnade hos Riksarkivet

- Riksarkivet styr hur myndigheter ska redovisa sina allmänna handlingar, bland annat genom att förteckna dem. (Alla handlingar behöver inte diarieföras)
- Om det går att samordna detta förtecknande med arbetet med PSI-förteckningar, behöver inte myndigheterna genomföra snarlika förteckningsarbeten flera gånger.

Arbetet med förteckningar leder till

- Att det är lättare för enskilda att veta vilka handlingar som finns hos myndigheter och som vanligen kan vidareutnyttjas
- Att myndigheter går igenom sina handlingar för att se vilka som kan vidareutnyttjas. Denna inventering gör antagligen att myndigheter samtidigt blir mer säkra på vilka elektroniska handlingar som man kan tillgängliggöra som öppna data

Från den 1 september i år

- drivs arbetet med öppna data och annan PSI-data av Myndigheten för digital förvaltning
 - Riksarkivets uppdrag med den nationella portalen, vägledningen och främjandet av myndigheters arbete med öppna data upphör
 - Även Tillväxtverkets uppdrag om hur öppna data kan leda till innovation och tillväxt förs över till den nya myndigheten
- ska staten, genom den nya myndigheten, även främja kommunernas arbete med öppna data och PSI-data

Regeringens finslipade mål med digitaliseringen

- Skapa en enklare vardag för medborgare
- En öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet
 - Genom att statliga myndigheter, kommuner och landsting tillgängliggör öppna data
 - Genom att främja öppen och datadriven innovation
- Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

Prop. 2017/18:1 och N2012/37/ITP

Snabba på arbetet med öppna data

- Data är informationssamhällets viktigaste råvara
- 90 % av den data som finns idag har skapats de senaste 2 åren
- Vår tid har kommit att kallas för det datadrivna samhället
- Tillgången till data har drivit fram de tjänster som vi använder i smarta telefoner – datadriven innovation
- Den offentliga sektorn ska vara en självklar del av det datadrivna samhället
- En undersökning från EU visar att 1 500 människor kan räddas från att dö i trafiken, 25 000 jobb skapas och 17 miljarder euro kan sparas om offentlig data publiceras som öppna data inom EU-området.

Tack för mig!

Följ gärna vårt arbete på [öppnadata.se](https://opnadata.se)